

Sygn. akt V ACa 492/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2016r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Kurzeja (spr.)
Sędziowie:	SA Janusz Kiercz SO del. Arkadiusz Przybyło
Protokolant:	Anna Fic

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2016r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa E. H.

przeciwko L. H.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 25 lutego 2015r., sygn. akt X GC 494/14

- zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 o tyle, że poczynając od dnia 1 stycznia 2016r. zasądzone od należności głównej odsetki są ustawowymi odsetkami za opóźnienie, a poza tym apelację oddala;
- zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO del. Arkadiusz Przybyło	SSA Barbara Kurzeja	SSA Janusz Kiercz

Sygn. akt **V ACa 492/15**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powódki, na podstawie art. 299 k.s.h., kwotę 84.452,03 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 78.835,91 od dnia 25 października 2014 r.

- 5.616 od dnia 31 października 2014 r.

oraz kwotę 7.840 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, oddalił powództwo w pozostałym zakresie ustalając, co następuje.

Prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 4 stycznia 2011 r. Sąd Rejonowy w Bielsku Białej w sprawie o sygn. akt VI Gnc 5343/10 zobowiązał (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w G. do zapłaty na rzecz powódki kwoty 78.835,91 zł wraz z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 5.616 zł tytułem kosztów procesu.

W dniu 30 stycznia 2012 r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. wniosła o ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu. Postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2012 r. (sygn. akt XII GCU 15/12) Sąd Rejonowy w Gliwicach oddalił wniosek, zaś Sąd Okręgowy w Gliwicach dnia 26 czerwca 2012 r. oddalił jego zażalenie. W uzasadnieniu rozstrzygnięcia podniósł, iż wielkość zobowiązań dłużnika przewyższa wartość jego majątku, a obecny stan majątku nie wystarcza na zaspokojenie nawet kosztów postępowania oraz wierzycieli. Sąd wskazał, iż w zaistniałym stanie faktycznym wszczynanie postępowania upadłościowego byłoby sprzeczne z celami postępowania upadłościowego i z zasadami prawidłowej gospodarki, a nadto nieracjonalne.

W dniu 21 lipca 2014 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach wydał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

W dniu 15 października 2014 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty dochodzonej pozvem należności w terminie 3 dni od dnia otrzymania wezwania.

Jest w sprawie bezsporne, że w okresie powstania zobowiązania objętego prawomocnym wyrokiem pozwany pełnił i pełni nadal funkcję członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (...) w G. i że prowadzona przeciwko niej egzekucja okazała się bezskuteczna co oznacza, że pozwany, na podstawie art. 299 § 1 k.s.h., odpowiada za jej zobowiązania, gdyż nie wykazał by we właściwym czasie zgłosił wniosek o ogłoszenie upadłości tej spółki, ani pozostałych wymienionych w tym przepisie przesłanek egzoneracyjnych. Czasem właściwym do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w rozumieniu art. 299 § 2 k.s.h. jest czas, gdy wprowadzie dłużnik spłaca jeszcze niektóre długi, ale wiadomo już, że ze względu na brak środków nie będzie mógł zaspokoić wszystkich swoich wierzycieli. Czasem właściwym nie jest więc czas, gdy dłużnik przestał już całkowicie spłacać swoje długi i nie ma majątku do ich zaspokojenia. Wniosek o ogłoszenie upadłości został złożony zbyt późno, gdyż spółka (...) sp. z o.o. zaprzestała całkowicie spłacać swoje zadłużenia oraz z uwagi na brak jakiegokolwiek majątku spółki pozwalającego na zaspokojenie wierzycieli.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powódki należność główną w wysokości 84.452,03 zł wraz z ustawowymi odsetkami dla kwot: 78.835,91 zł od dnia 25 października 2014 r. oraz 5.616 zł od dnia 31 października 2014 r. Wskazał, że odpowiedzialność członka zarządu za długi spółki jest odpowiedzialnością o charakterze gwarancyjnym, a nie odszkodowawczym w związku z czym pozwany nie wstępuje w sytuację prawną dotychczasowego dłużnika czyli spółki, której zarządu jest członkiem. Ponieważ sformułowane względem niego roszczenie odszkodowawcze nie obejmowało odsetek wyrażonych kwotowo (skapitalizowanych), odsetki za opóźnienie należało zasądzić od dnia opóźnienia. W związku z tym, że pozwany wezwanie do zapłaty otrzymał dnia 21 października 2014 r. to odsetki od zasądzonej należności głównej należne są od dnia 25 października 2014 r., a w pozostałej części, obejmującej koszty procesu, od dnia wniesienia pozwu, zgodnie z żądaniem.

W apelacji od powyższego wyroku pozwany wniosł o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Podniósł zarzut błędnej interpretacji art. 299 § 2 k.s.h. i nieuwzględnienie przy dokonywaniu oceny jurydycznej

dokonanych ustaleń faktu złożenia przez skarżącego wniosku o ogłoszenie upadłości i argumentów podniesionych w piśmie procesowym z dnia 8 lutego 2015 r. wskazujących na to, że przed złożeniem tego wniosku spółka prowadziła działalność gospodarczą oraz spłacała zobowiązania. Podniósł także, że przed złożeniem wniosku prowadził rozmowy z wierzycielami na temat możliwości skompensowania zadłużenia „stanami magazynowymi i środkami trwałymi” i na powyższą okoliczność wniósł o dopuszczenie dowodów z zeznań świadków: D. R. i J. C..

Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie może być uwzględniona.

Ustanowiona w art. 299 § 1 k.s.h. odpowiedzialność członków zarządu spółki z o.o. ma charakter sankcji za prowadzące do bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce nieprawidłowości w kierowaniu jej sprawami, a wyrazem tych nieprawidłowości jest niezłożenie we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęcie postępowania zapobiegającego upadłości.

Zgodnie z przeważającym obecnie w orzecznictwie stanowiskiem określającym odpowiedzialność normowaną przez komentowany przepis art. 299 k.s.h. jako szczególny przypadek deliktowej odpowiedzialności odszkodowawczej na zasadzie winy, wierzyciel, który nie wyegzekwował swojej wierzytelności od spółki, nie musi na zasadach ogólnych dowodzić wysokości doznanej wskutek tego szkody. Jako wystarczające uznaje się przedłożenie tytułu egzekucyjnego stwierdzającego istnienie zobowiązania spółki oraz wykazanie, że egzekucja wobec spółki okazała się bezskuteczna. Z omawianej regulacji wynika więc na rzecz wierzyciela domniemanie poniesienia szkody w wysokości niewyegzekwowanej wobec spółki wierzytelności. Domniemaniami objęte są również: związek przyczynowy między szkodą wierzyciela a niezłożeniem we właściwym czasie przez członka zarządu wniosku o ogłoszenie upadłości oraz zawinięcie przez członka zarządu niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości

Pozwany nie podniósł takich zarzutów, które mogłyby uwolnić go od odpowiedzialności przewidzianej w art. 299 § 1 k.s.h. Pozwany nie wskazał także majątku spółki pozwalającego na skuteczną egzekucję wierzytelności powoda, a w myśl przepisu § 2 wskazanego artykułu członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody.

Nie zachodzą także podstawy do uwzględnienia wniosku skarżącego o przeprowadzenie w postępowaniu apelacyjnym nowych dowodów. Przepis art. 381 k.p.c. stwarza jedynie możliwość dowodzenia okoliczności wyłącznie faktycznych, wcześniej niemożliwych do wykazania z przyczyn obiektywnych; skarżący nie podjął natomiast nawet próby wykazania przyczyn wskazania tych dowodów dopiero na etapie postępowania apelacyjnego, zaś na rozprawie apelacyjnej oświadczył jedynie, że nie złożył ich, gdyż myślał, iż te które przedłożył przed Sądem pierwszej instancji będą wystarczające.

Wbrew zarzutom skarżącego Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej oceny jurystycznej dokonanych ustaleń i zasadnie wskazał, że wobec oddalenia wniosku skarżącego o ogłoszeniu upadłości spółki nie sposób przyjąć, że został on wniesiony w odpowiednim czasie.

Skoro zatem powód wykazał przesłanki rozpatrywanej odpowiedzialności pozwanego zaś pozwany nie wskazał żadnej okoliczności egzoneracyjnej, apelacja w tej części, jako bezzasadna, podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Korekcie z urzędu, podlegało orzeczenie w zakresie odsetek, a to stosownie do treści obecnego uregulowania zawartego w art. 481 § 2 k.c. wprowadzonego ustawą z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., Nr 1830, poz. 150).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1k.p.c., zasądając od pozwanego, jako strony przegrywającej, na rzecz powoda kwotę odpowiadającą wynagrodzeniu jego pełnomocnika ustalonemu w stawce minimalnej określonej przepisami § 6 pkt 6 w zw. z § i § 13 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

SSA Janusz Kiercz SSA Barbara Kurzeja SSO (del.) Arkadiusz Przybyło